

hibás ár uszállítás- és nyomtatvány-ellátás felfedése, egész évi jó munka.

A többletjuttatások megoszlása a következő: többletjuttatásban részesítettünk 91 gyógyszer-tárvezetőt, 147 beosztott gyógyszerészt, 74 gyógyszerésztechnikust, 6 csomagoló-pénztárost, 53 takarítónót, ezenkívül 22 gyógyszer-tár kollektíváján belül a jutalmazásokat a gyógyszer-tár vezetőök osztották szét. Központunk Igazgatóságán és annak különböző részlegein (raktárak, laborató-

riumok, karbantartó részleg stb.) dolgozók közül 93-an kaptak többletjuttatást.

Központunk 1959-es évi eredményes működése nagymértékben hozzájárult a főváros jó gyógyszerellátásához. Az elért eredmények növelik dolgozóink szocialista öntudatát, és munkánk további jó elvégzésére ösztönöznek.

(Fővárosi Tanács Gyógyszertári Központja Budapest, V., Zrínyi u. 3.)

TÍZ ÉV A GYÓGYSZERÉSZTECHNIKUS SZEMSZÖGÉBŐL

BROCZKY JÓZSEFNÉ gyógyszerésztechnikus

A gyógyszer-tárak államosítása óta eltelt tíz év — a gyógyszerellátás szocialista átalakulásának tíz éve — talán a leggyökeresebb változást a gyógyszer-tárak munkaerőellátásában hozta létre. A gyógyszerészek mellett a dolgozók egy új rétege: a gyógyszerész-technikusok vették át a gyógyszer-tárak munkájának igen jelentős részét.

Valóban forradalmi átalakulás volt ez, amelynek szükséges voltát, létjogosultságát semmi sem bizonyítja meggyőzőbben, mint az a tény, hogy technikustársaink e rövid idő alatt ilyen jelentős szerephez jutottak a gyógyszer-tárak életében, sőt ma már a gyógyszerellátás más területén is.

Mi tette ezt a gyorsütemű fejlődést szükség-szerűvé, és mi tette lehetővé? Tudjuk — sokan emlékezünk rá —, hogy ez kezdetben nem kevés ellenállásba ütközött. Emlékezzünk vissza arra az időre, amikor csak színes köpenyben és csak az officina küszöbén túl dolgozhattunk! Emlékezzünk az akkori szaksajtó polémiaiára, gyűléseken elhangzott technika-ellenes felszólalásokra. De mindennek ellenére már a gyógyszer-tárak államosítása előtt két évvel megindulhatott az első tanfolyam, s megkapták bizonyítványukat az első szakképzett gyógyszer-tári technikusok. A röviddel ezután megjelent Eü. M. rendeletek pedig szabályozták jogi helyzetünket, munkakörünket. Ezzel az eddig hallgatólagosan megtört, mondhatnánk illegális munkaerőkből a gyógyszer-tárak megbecsült dolgozóit lettünk.

Mindennek történetét megírta régi tanárunk, Ligeti Viktor szaklapunk idei első számában. De én most nem e múltról: jelen helyzetünkről és a jövő perspektívájáról akarok írni kartársaimnak.

Mi tette elkerülhetetlenül szükségessé azt, hogy a mai helyzet kialakuljon, amikor már gyors és pontos munka a gyógyszer-tárakban technikus nélkül el sem képzelhető? A gyógyszerfogyasztás nagymértékű megnövekedése (ennek okai közismertek!) és az a tény, hogy a gyógyszerész-utánpótlás ezzel nem tud lépést tartani, csak felületes magyarázatot ad. A gyógyszer-tári munka differenciálódása, a gyógyszerellátás sokrétűsége megköveteli a racionális munkamegosztást, — az a körülmény pedig, hogy a gyógyszer-tári munka nem követel minden dolgozójától felsőfokú kiképzést.

lehetővé teszi, hogy ennek igen jelentékeny részét szakképzett technikusok végezzék.

A gyógyszer-tárakban folyó munka a természettudományi alapra épített szellemi foglalkozásnak, a kezűgyességet kívánó mesterségnek és a kereskedelmi jellegű tevékenységnek sajátos vegyülete. Az egyetemi gyógyszerészképzés e munkakör tudományos alapjait adja meg, gyógyszer-szakértővé nevel. A mai gyógyszerészet fejlődése pedig — amelyet Gyógyszerkönyvünk is regisztrál, — a gyógyszerek szakértőjétől igen magas színvonalú és igen sokoldalú tudást követel, hogy a gyógyszerellátás minden területén megállhassa a helyét! A gyógyszer-táron belül ennek a magas színvonalú képzettségnek csak igen kis hányadát tudja a gyógyszerész érvényesíteni. A recepturái és laboratóriumi munka manuális része, az adminisztráció és jórésben a gyógyszerkiszolgáltatás is, oly munka-területek, amelyek elfoglalásával a gyógyszerész-technikus lehetővé teszi a gyógyszerésznek, hogy képzettségének megfelelő munkát végezve, tudásával a gyógyszerellátás magasabb színvonalát szolgálja.

Nem a gyógyszerész munkakörét vesszük el mi technikusok, — ellenkezőleg, szakmai utasításai alapján végzett munkánkkal a gyógyszerészt mentesítjük oly feladatok elvégzésétől, amelyek legsajátosabb munkaterületétől elvonják.

Munkakörünket jelenleg pontosan körvonalazza az érvényben levő miniszteri rendelet. Ezt mindannyian ismerjük. De mégis, érdemes szemügyre venni azt a rendkívül változatos munkakört, amelyet ennek alapján betölthetünk.

Talán elsősorban a recepturái technológiai munka az, amely szakmai képzettség szempontjából számunkra a legfontosabb, és amely természettudományos képzettséget, anyagismeretet éppoly mértékben igényel, mint gyakorlatot és kezűgyességet. Mindezt meg lehet és meg kell szereznünk. E munkánk, amelyet a gyógyszerészettel szoros kapcsolatban végzünk, a gyors és pontos gyógyszerkiszolgáltatás szempontjából elsősorban fontos. Csak technikus segítséggel válhat lehetővé a mai munkatorlódás ellenére az olyan munka-igényes gyógyszerek elkészítése, amelyekben a gyógyszer-tárban dolgozó kartársaim rövid idő alatt nagy gyakorlatot szereztek. Ugyanez áll a

gyógyszertárak laboratóriumi munkájára is, — amely a legtöbb gyógyszertárban ma is jelentős szerepet játszik (FoNo készítmények előkészítése)

Az adminisztratív munka az államosítás óta rendkívül megnövekedett a gyógyszertárakban. Talán ez a munkakör az, amely a gyógyszerész számára a legterheesebb, és amelynek áthárítása a technikusokra, a gyógyszerészek szempontjából talán a legkívánatosabb. Kevés kivétellel (pl. kábítószer) ezt a munkát önállóan végezhetjük. A gyógyszertárak adminisztrációjában tevékeny technikus sem nélkülözheti azonban a szakmai tudást, — főleg a vények átvételével, taxálásával, valamint a raktári készlet nyilvántartásával foglalkozók.

Sok vitára adott okot a gyógyszerkiszolgáltatásban való részvételünk. A rendelet kifejezetten csak a kézi eladásban engedi meg nekünk a gyógyszerek kiadását, — míg orvosi vényre ugyanezek, nem keresztes gyógyszerek, gyógyszerkülönlegességek csak a gyógyszerész kezéhez adhatók. Hogy a gyógyszerkiszolgáltatás orvosi vényre kiserelt gyógyszerek, gyógyszerkülönlegességek esetében, — természetesen gyógyszerész jelenlétében — nem volna-e megengedhető a technikusként, erről ma is megoszlanak a vélemények.

Nem sorolom fel mindazt a lehetőséget, amikor a gyógyszertáron belül módunkban van segítségére lenni gyógyszerész kartársainknak. Szaklapunk egyik idei számában olvashattunk pl. arról, hogy a gyógyszervizsgálat számunkra eddig eléggé idegenszerű területén is milyen termékeny együttműködésre van mód gyógyszerész és technikus között.

A rendeletek, amelyek jogi helyzetünket szabályozták, és munkakörünket körülhatárolták, csak gyógyszertárakra vonatkoznak. De ne tévesszük szem elől, hogy a gyógyszerészet ma már nincs a gyógyszertár falai közé zárva. A gyógy-

szerész munkaterülete ott van, ahol gyógyszert készítenek, vizsgálnak, raktároznak, kiszolgálják. Ugyanitt van a mi munkaterületünk is, — legyen az bárhol, ahol gyógyszerekkel foglalkoznak, vagy ahol a gyógyszerellátás adminisztratív teendőit végzik. Egy szóval: a gyógyszerellátás egész területén kell, hogy segítőtársai legyünk a gyógyszerésznek. Ez igen széles perspektíva, de hogy ez megvalósuljon, hogy mindazt a helyet, amely jogosan megillet, el is foglalhassuk, ahhoz feltétlenül szükséges a tanulás. Mai kiképzésünk még elég fogyatékos ahhoz, hogy minden igénynek, amelyet munkánkkal szemben támaszthatnak, száz százalékosan megfeleljünk. Igaz, hogy tíz év alatt a kiképzési rendszer sokat fejlődött. Most már lesz a technikus-képzésnek korszerű tankönyve, korszerűen berendezett laboratóriuma. Remélhetjük a továbbképzés intézményes megoldását is. Nekünk azonban ebben az irányban tovább kell haladnunk és törekednünk kell arra, hogy a jelenlegi tanfolyam idővel az ipari technikumok színvonalára emelkedjék.

Továbbképzésünkben sem támaszkodhatunk kizárólag a hivatalosan megszervezett továbbképzési előadásokra. Mi, gyógyszertárban dolgozó technikusok abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy szorosán együttműködhetünk az egyetemi képzettségű gyógyszerészekkel. Kérjük, hogy e tudásbeli többletüket munkaközben, vagy akár a munka szüneteiben használják fel a mi tevékeny továbbképzésünkre is.

Lehet, hogy tudásunknak, napi munkánkban nem vesszük mindig hasznát, vagy olyan munkakörben dolgozunk, ahol e tudásra pillanatnyilag nincs szükség. De minden pálya dolgozóinak egy bizonyos tudásbeli tartalékot kell gyűjteniük, amely meghaladja a mindennapi rutinmunka szükségletét. Ez pedig olyan szellemi vagyonnal ér fel, amelyet soha el nem veszíthetünk.

(Fővárosi Tanács Gyógyszertári Központ 801-es gyógyszertár, Budapest, VIII, Rákóczi út 39.)

A GREIFSWALDI ERNST-MORITZ-ARNDT EGYETEM ÚJ EGYETEMI GYÓGYSZERTÁRA

1953-ban lelétesítették a greifswaldi egyetem gyógyszerárát, amelyet ideiglenesen egy nyilvános gyógyszertár üres, 450 éves öreg épületében helyeztek el. Ugyanakkor javaslatot tettek új épület tervezésére. 1956-ban indult meg a tervezés.

Tekintettel a várható emelkedő népsűrűsége az egészségügyi szervezés új rendszere értelmében az egyetemi gyógyszertár nemcsak a klinikák ellátását, hanem egyúttal a poliklinikai járóbeteg forgalom gyógyszerkészletének kielégítését is biztosítja.

Eredetileg a gyógyszertári komplexumot 3 emeletre tervezték, a pince- és padlásszinttel együtt 3520 m² alapterületen. A jelenleg építés alatt álló gyógyszertár 2 emeletes, az alapterülete 2891 m².

A tervezés előterében a gyógyszertár funkcionális kívánalmainak megoldása állt. Ennek megfelelően a beosztása a következő:

A pincészent 21 helyiségből áll. Itt vannak a csomagoló és gyógyszerátvevő helyiségek, a tinkturák, kenőcsök, gyógyszerkülönlegességek raktárai, tűzbiztos helyiség, savpince, műhelyek, hűtőszoba, üvegraktárak stb.

A földszinten 15 helyiség van. 91 m² alapterületet a galenusi gyógyszerkészítő részleg foglal el. Ezen a

szinten van a steril részleg, a nyilvános gyógyszertár officinája és munkaterme, valamint az intézeti gyógyszertár helyiségei.

Az I emeleten 20 helyiség van a tudományos vizsgálat és az igazgatási részleg számára.

A padlásszinten 16 helyiséget helyeztek el, többek között a kultúrtermet, szociális helyiségeket, kötszer-, vegyszer-, papíráru-, drogtároló stb. raktárt.

A nyilvános gyógyszertár officina berendezése eltér az eddigi gyakorlattól, amennyiben sem az állványedényzet, sem a gyógyszerkülönlegességek nem láthatók. Ez a helyiség csak reprezentatív célokot szolgál. A padlózatot fekete műanyagborítás fedi, melyen művészi fehér kézieladási tára áll. Mögötte található a munkaterem. Az épületet kívülről az előreugró officina urálja, melynek ferdehelyzetű üvegfala kedvezően megvilágítja mindkét helyiséget.

Az épület távfűtésű, gőz, melegvíz, gáz, áram sűrített és ritkított levegő ellátással. A gyógyszertárat távbeszélőn kívül váltott irányú beszélgetésekhez alkalmas berendezéssel látták el. (Az éjszakai ügyeletet a várakozó beteggel is ilyen berendezés köti össze.)

W. Dinse, G. Richardt és H.-J. Seidlein.

Die Pharmazie 14. 162 (1959.)

Nádler Viktorné